

STORTINGET

Innst. 328 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:99 S (2023–2024) og Dokument 8:120 S (2023–2024)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Birgit Oline Kjerstad, Marian Hussein og Andreas Sjalg Unneland om reell rett til gjenforeining med familie i Gaza og om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Une Bastholm, Lan Marie Nguyen Berg og Rasmus Hansson om at søknader om innreise fra palestinere på Gaza med tilknytning til Norge behandles på humanitært grunnlag

Til Stortinget

Bakgrunn

Dokument 8:99 S (2023–2024)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringa bistå med evakuering av personar i Gaza som har fått innvilga søknad om familiegjenforeining til Noreg.
- Stortinget ber regjeringa bistå med økonomisk støtte til evakueringa og reisa frå Gaza til Noreg for personar som har fått innvilga søknad om familiegjenforeining til Noreg.
- Stortinget ber regjeringa utvida familiegjenforeiningsordninga til også å gjelde besteforeldre og born i nær familie som har mist sine foreldre i den nådelause krigen i Gaza.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Dokument 8:120 S (2023–2024)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre midlertidige ordninger slik at palestinere med tilknytning til Norge raskt får innvilget innreisetillatelse og får assistanse fra norske myndigheter til å komme til Norge.»

Det vises til dokumentet for en nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen har i brev 5. mars 2024 til Justis- og beredskapsdepartementet ved statsråd Emilie Mehl bedt om en vurdering av forslagene i Dokument 8:99 (2023–2024). Uttalelsen fra statsråden følger av vedlagte brev datert 22. mars 2024.

Komiteen har også i brev 4. april 2024 til Justis- og beredskapsdepartementet ved statsråd Emilie Mehl bedt om en vurdering av forslaget i Dokument 8:120 S (2023–2024). Uttalelsen fra statsråden følger av vedlagte brev datert 19. april 2024.

Komiteen har invitert til og mottatt skriftlige høringsinnspill i begge sakene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Siri Gåsemyr

Staalesen, Terje Sørvik og lederen Lene Vågslid, fra Høyre, Mudassar Kapur, Anne Kristine Linnestad og Mari Holm Lønseth, fra Senterpartiet, Heidi Greni og Kathrine Kleveland, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen og Erlend Wiborg, fra Sosialistisk Venstreparti, Birgit Oline Kjerstad, og fra Rødt, Tobias Drevland Lund, viser til at i denne innstillingen behandles Dokument 8:99 S (2023–2024), Representantforslag frå stortingsrepresentantane Birgit Oline Kjerstad, Marian Hussein og Andreas Sjalg Unneland om reell rett til gjenforeining med familie i Gaza, og Dokument 8:120 (2023–2024), Representantforslag fra stortingsrepresentantene Une Bastholm, Lan Marie Nguyen Berg og Rasmus Hansson om at søknader om innreise fra palestiner på Gaza med tilknytning til Norge behandles på humanitært grunnlag.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt viser til den ekstraordinære sikkerhetsstoda på Gaza, der om lag 2 millionar menneske er innestengde på eit lite, utbomba område. Nær 35 000 menneske er drepne, og svært mange av desse er born. FN rapporterer om at 70 pst. av bustadområda er øydelagde, og Israels totale blokade har ført til hungersnaud og akutt mangel på reint drikkevatt og livreddande medisinar. Desse medlemene viser til at norsk-palestinarar har familie i Gaza som dei er svært urolege for, og mange har allereie mista mange familiedlemmer i den brutale krigen. Desse medlemene viser til at Israel hindrar det meste av naudhjelp og medisinsk hjelp frå å passere grensa trass i gjentekne oppmodingar om å opne grensene for naudhjelp. På kongressen til Den interparlamentariske unionen (IPU) i Geneve i mars 2024 sa både representanten for Raudekrossen og FNs høgkommisær for flyktningar i innlegga sine at ein ikkje har sett så grove brot på folkeretten i tidlegare krigar.

Desse medlemene meiner at Noreg kan gjere meir for Palestina og for å stanse Israels angrepskrig mot det palestinske folket, og for å sikre deira rett til sjølvstende, frigjering og tryggleik. Som eit minimum inneber dette å sikre at palestinarar med tilknytning til Noreg eller familie i Noreg kan evakuerast ut frå Gazastripa. Desse medlemene vil minne om at den massive bombinga og den israelske kontrollen over Gazastripa gjer at det ikkje er mogleg å forlate Gaza utan assistanse frå styresmakter. Etter dagens regelverk har norske statsborgarar, deira mindreårige barn eller foreldre til mindreårige statsborgarar rett til slik assistanse. Desse medlemene viser til høyringsinnspela frå Jussbuss og NOAS til Dokument 8:99 (2023–2024), som begge gir si fulle støtte til forslaga.

Desse medlemene understrekar at situasjonen på Gaza er ekstraordinær og katastrofal. Den humanitære krise, og det at verda er vitne til eit mogleg folkemord, gir grunn til å gjere unntak frå reglane og utvide familiekretsen i familieinnvandringssaker, saker som det under normale omstende ville ha teke år å få ferdighandsama. Dette er tid som menneska i denne humanitære krise ikkje har.

Representantforslag 99 S (2023–2024)

Komiteen viser til at forslagsstillerne i representantforslaget fremmer tre ulike forslag som omhandler utvidelse av familiegjenforeningsordningen for personer i Gaza og bistand til evakuering av personer i Gaza som har fått innvilget søknad om familiegjenforening til Norge.

Komiteen viser til statsråd Emilie Mehls svarbrev til komiteen datert 22. mars 2024.

Komiteen har mottatt to skriftlige innspill til behandlingen av saken.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet, er bekymret for den ekstreme situasjonen som sivilbefolkningen på Gaza befinner seg i.

Flertallet mener det ikke bør gis særregler for familieinnvandring fra Gaza, og at utgangspunktet for familieinnvandring bør være likt for alle. Flertallet viser til at det er asylinstituttet og ordningen med overføringsflyktninger som skal ivareta oppholdstillatelse ved beskyttelsesbehov.

Flertallet viser til statsråd Emilie Mehls uttalelse om de enkelte forslagene i Representantforslag 99 S (2023–2024) og slutter seg til statsrådets vurderinger.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt understrekar at alle har rett på eit familieliv, og at Noreg er forplikta til å legge til rette for at også menneske som har flykta til Noreg, skal kunne gjenforeinast med næraste familie. Norsk-palestinarar fryktar at dei aldri meir skal få sjå familiedlemmer som bur i Gaza. Personar i Noreg kan endeleg no levere inn søknad om gjenforeining på vegner av familiedlemmer som oppheld seg i Gaza. Desse medlemene meiner det er ei stor forbetring, då det har vore heilt umogleg for folk i Gaza å kome seg til dei kontora dei i utgangspunktet var forplikta til å møte opp på. Men desse medlemene meiner at utan hjelp til evakuering frå Gaza er retten til familiegjenforeining framleis ikkje reell. Med stengde grenser er det umogleg for menneske å kome seg ut av Gaza. Det høge gebyret som blir kravd på egyptisk side, er også eit stort hinder. For at retten til familiegjenforeining skal bli reell, meiner derfor desse medlemene at norske styresmakter må bistå med evakuering. Evakuering er krevjande, men

ikkje umogleg. Desse medlemene viser til at norske styresmakter klarte å få ut dei fleste nordmennene som oppheldt seg i Gaza då krigen braut ut.

Desse medlemene meiner at den ekstraordinære situasjonen krev ekstraordinære løysingar, og desse medlemene fremjar difor fylgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa bistå med evakuering av personar i Gaza som har fått innvilga søknad om familiegjenforeining til Noreg.»

«Stortinget ber regjeringa bistå med økonomisk støtte til evakueringa og reisa frå Gaza til Noreg for personar som har fått innvilga søknad om familiegjenforeining til Noreg.»

«Stortinget ber regjeringa utvide familiegjenforeiningsordninga til også å gjelde besteforeldre, overårige barn og mindreårige barn i nær familie, til dømes fetter/kusine/nevø/niese som har mist foreldra sine i den nådelause krigen i Gaza.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at forslaget til representanter fra Sosialistisk Venstreparti vil kunne føre til en farlig praksis. Disse medlemmer mener det ikke bør gis særregler for familieinnvandring for familiemedlemmer fra Gaza. Disse medlemmer viser til at det finnes mange andre familiemedlemmer i ulike land som lever i krig og konflikt. Hvis man åpner opp for større grad av familieinnvandring fra Gaza, vil dette føre til at flere grupper som lever i krig og konflikt, krever de samme rettighetene. Disse medlemmer mener at reglene for familieinnvandring bør være like for alle.

Representantforslag 120 (2023–2024)

Komiteen viser til at forslagsstillerne i representantforslaget fremmer forslag om at Stortinget skal be regjeringen innføre midlertidige ordninger for at palestinerne med tilknytning til Norge raskt skal få innvilget innreisestillatelse til Norge, og at disse skal få assistanse fra norske myndigheter til å komme til Norge.

Komiteen viser til statsråd Emilie Mehls svarbrev til komiteen datert 19. april 2024.

Komiteen har mottatt fem skriftlige innspill til behandlingen av saken.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet er bekymret for den ekstreme situasjonen som sivilbefolkningen på Gaza befinner seg i.

Disse medlemmer viser til statsråd Emilie Mehls uttalelse om Representantforslag 120 S (2023–2024) og slutter seg til statsrådets vurderinger. Disse medlemmer vil særlig trekke frem gjeldende regelverk omtalt i statsrådets svarbrev:

«[F]or å legge til rette for en tryggere reise fra Gaza til Norge for norske barn, har Justis- og beredskapsdepartementet gitt en egen instruks til Utlendingsdirektoratet (UDI) om innreisestillatelse til familiemedlemmer i forbindelse med assistert utreise fra Gaza, jf. GI-22/2023. Instruksen innebærer at foreldre og mindreårige søsken til norske barn som befinner seg i Gaza kan gis innreise til Norge, selv om de ikke selv er norske borgere eller har oppholdstillatelse i Norge. Denne gruppen tas på kvoten for overføringsflyktninger.

Videre har Justis- og beredskapsdepartementet instruert UDI om at de skal prioritere allerede fremsatte søknader om oppholdstillatelse fra personer som befinner seg i Israel eller Palestina, jf. GI-19/2023 av 14. november 2023.

Det er også midlertidig åpnet for at referansepersoner i Norge kan levere inn søknad om familieinnvandring på vegne av søkere som befinner seg i Gaza, da det for tiden ikke er mulig å levere inn slike søknader i Gaza. Det er imidlertid slik at utlendingslovens alminnelige regler for å få en slik tillatelse gjelder uendret. Personer som får innvilget en søknad om familieinnvandring etter denne midlertidige ordningen informeres om at de ikke kan forvente å få bistand fra norske myndigheter til assistert utreise fra Gaza.

Hvem som kan få oppholdstillatelse i Norge reguleres i utlendingsloven, og loven inneholder både bestemmelser som gir rett til oppholdstillatelse dersom vilkårene er oppfylt, og skjønsmessige bestemmelser om at tillatelse kan gis. Når det gjelder familie, vil nære familiemedlemmer som ektefeller, samboere og barn på nærmere bestemte vilkår ha rett til familieinnvandring.

Dersom sterke menneskelige hensyn tilsier det, kan oppholdstillatelse også gis til andre familiemedlemmer enn de som er nevnt i loven og det kan gjøres unntak fra vilkår knyttet til referansepersonens status, jf. utlendingsloven § 49. I forarbeidene er bestemmelsen omtalt som en sikkerhetsventil for å unngå at regelverket i spesielle tilfeller fører til urimelige avgjørelser, jf. Ot.prp. nr. 75 (2006–2007). Det følger av bestemmelsen at ved vurderingen av om oppholdstillatelse bør innvilges, kan det legges vekt på innvandringsregulerende hensyn. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.»

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt viser til høringsinnspelet frå NOAS og eksempelet med ei gravid kvinne som ventar barn med ein norsk statsborgar og som etter reglane ikkje kan kome til Noreg før barnet er født, fordi ho ikkje har fylt 24 år. Desse medlemene meiner at i ein situasjon der helsetenestene har brote saman og det er lite tilgang til mat og medisinar, er det urimeleg at ein regel med ei aldersgrense seks år over myndighetsalder i Noreg skal hindre denne kvinna i å kome til Noreg til barnefare.

Desse medlemene fremjar difor fylgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa gjere unntak i krava om underhald for familiar som vart etablerte før krigen i Gaza braut ut, og at det vert gjort unntak for 24-årskravet og kravet om fire års arbeid eller utdanning i Noreg.»

Desse medlemene viser til at Noreg har tradisjon for å gjere unntak frå dei generelle reglane for asyl, familiegjeforeining og innreise i ekstreme krigs- og krigsetilstandar. Både i samband med krigen i det tidlegare Jugoslavia og for personar frå Ukraina vart det innført særreglar for midlertidig vern. Situasjonen på Gaza er ekstremt farleg, utan høve til intern flukt. Desse medlemene meiner difor at regjeringa bør handle raskt og innvilge innreiseløyve til alle på Gaza som har tilknytning til Noreg gjennom familie, eller som til dømes er med i pågåande prosjekt og har avtaler om samarbeid med utdanningsinstitusjonar og universitet, og bistå desse med å kome til Noreg. På dette grunnlaget fremjar desse medlemene fylgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa innføre midlertidige ordningar slik at palestinarar frå Gaza med tilknytning til Noreg raskt får innvilga innreiseløyve og får assistanse frå norske styresmakter til å kome til Noreg.»

Desse medlemene er kjende med at norsk-palestinarar i Noreg ikkje får innvilga familiegjeforeining med ektefellar som oppheld seg i Gaza, fordi vedkomande ikkje oppfyller inntektskravet. Desse medlemene reagerer på at krav til inntekt skal hindre ein barnefamilie i Noreg i å bli gjenforeint med ein far frå Gaza.

På dette grunnlaget fremjar desse medlemene fylgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa innføre eit midlertidig unntak frå inntektskrav i alle familiegjeforeiningssaker som omfattar palestinarar frå Gaza.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at regjeringen allerede har gitt en egen instruks til Utlendingsdirektoratet (UDI) om innreisetillatelse til familiemedlemmer i forbindelse med assistert utreise fra Gaza, jf. GI-22/2023. Instruksen innebærer at foreldre og mindreårige søsken til norske barn som befinner seg i Gaza, kan gis innreise til Norge, selv om de ikke selv er norske borgere eller har oppholdstillatelse i Norge. Disse medlemmer mener denne instruksen bidrar til å undergrave asylinstituttet. Disse medlemmer viser til at det finnes mange andre mennesker i ulike land som lever i krig og konflikt. Disse medlemmer er bekymret for at flere grupper som lever i krig og konflikt, vil kreve de samme rettighetene dersom man innfører midlertidige ordninger slik at palestinere med tilknytning til Norge raskt får innvilget innreisetillatelse og får assistanse fra norske myndigheter til å komme til Norge.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringa bistå med evakuering av personar i Gaza som har fått innvilga søknad om familiegjeforeining til Noreg.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringa bistå med økonomisk støtte til evakueringa og reisa frå Gaza til Noreg for personar som har fått innvilga søknad om familiegjeforeining til Noreg.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringa utvide familiegjeforeiningsordninga til også å gjelde besteforeldre, overårige barn og mindreårige barn i nær familie, til dømes fetter/kusine/nevø/niese som har mist foreldra sine i den nådelause krigen i Gaza.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringa gjere unntak i krava om underhald for familiar som vart etablerte før krigen i Gaza braut ut, og at det vert gjort unntak for 24-årskravet og kravet om fire års arbeid eller utdanning i Noreg.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringa innføre midlertidige ordningar slik at palestinarar frå Gaza med tilknytning til Noreg raskt får innvilga innreiseløyve og får assistanse frå norske styresmakter til å kome til Noreg.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringa innføre midlertidig unntak frå inntektskrav i alle familiegjeforeiningssaker som omfattar palestinarar frå Gaza.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslagene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Dokument 8:99 S (2023–2024) – Representantforslag frå stortingsrepresentantane Birgit Oline Kjerstad, Marian Hussein og Andreas Sjalg Unneland

om reell rett til gjenforeining med familie i Gaza – vedtas ikke.

II

Dokument 8:120 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Une Bastholm,

Lan Marie Nguyen Berg og Rasmus Hansson om at søknader om innreise fra palestinere på Gaza med tilknytning til Norge behandles på humanitært grunnlag – vedtas ikke.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 16. mai 2024

Lene Vågslid

leder

Tobias Drevland Lund

ordfører

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.
2024/5492

Vår ref.
24/1235 - KKO

Dato
22.03.2024

Dokument 8:99 S (2023–2024) Representantforslag frå stortingsrepresentantane Birgit Oline Kjerstad, Marian Hussein og Andreas Sjalg Unneland om reell rett til gjenforeining med familie i Gaza

Jeg viser til brev datert 5. mars 2024, der kommunal- og forvaltningskomiteen ber om min vurdering av Dokument 8: 99 S (2023–2024) Representantforslag frå stortingsrepresentantane Birgit Oline Kjerstad, Marian Hussein og Andreas Sjalg Unneland om reell rett til gjenforeining med familie i Gaza.

Forslaget lyder:

- 1. Stortinget ber regjeringa bistå med evakuering av personar i Gaza som har fått innvilga søknad om familiegjenforeining til Noreg.*
- 2. Stortinget ber regjeringa bistå med økonomisk støtte til evakueringa og reisa frå Gaza til Noreg for personar som har fått innvilga søknad om familiegjenforeining til Noreg.*
- 3. Stortinget ber regjeringa utvida familiegjenforeiningsordninga til også å gjelde besteforeldre og born i nær familie som har mist sine foreldre i den nådelause krigen i Gaza.*

Som bakgrunn for forslaget viser representantene til den krevende situasjonen i Gaza og vanskelighetene med å reise ut fra Gaza.

Representantforslaget berører både mitt og utenriksministerens ansvarsområde, og svaret er derfor koordinert med utenriksministeren.

La meg først si at jeg deler representantenes bekymring for den ekstreme situasjonen sivilbefolkningen i Gaza befinner seg i. De menneskelige lidelsene i Gaza er uakseptable. Norske myndigheter har siden krigen brøt ut vært tydelige på at partene må respektere internasjonal humanitærrett. Vi jobber for at det blir en humanitær våpenhvile og at nødhjelp kommer inn. Norge har bidratt med nesten 1,1 mrd. kroner i økonomisk støtte til palestinerne – hovedsakelig humanitær bistand til Gaza – siden krigen mellom Israel og Hamas brøt ut 7. oktober.

Det følger av utenrikstjenesteloven § 1 at én av utenrikstjenestens oppgaver er å gi bistand til norske statsborgere i utlandet. Situasjonen i Gaza gir særlige utfordringer når det gjelder mulighetene for å yte konsulær bistand. Norge har hjulpet ut de fleste av de om lag 300 norske borgerne samt enkelte utenlandske statsborgere med tilknytning til Norge. Dette inkluderer utlendinger som har fått en familieinnvandringstillatelse etter søknad fremmet på vanlig måte før krigsutbruddet.

For å legge til rette for en tryggere reise fra Gaza til Norge for norske barn, har Justis- og beredskapsdepartementet gitt en egen instruks til Utlendingsdirektoratet (UDI) om innreisetillatelse til familiemedlemmer i forbindelse med assistert utreise fra Gaza, jf. GI-22/2023. Instruksen innebærer at foreldre og mindreårige søsken til norske barn som befinner seg i Gaza kan gis innreise til Norge, selv om de ikke selv er norske borgere eller har oppholdstillatelse i Norge. Denne gruppen tas på kvoten for overføringsflyktninger.

Videre instruerte Justis- og beredskapsdepartementet UDI 14. november 2023 om at de skal prioritere allerede fremsatte søknader om oppholdstillatelse fra personer som befinner seg i Israel eller Palestina, jf. GI-19/2023.

Representantene ber i forslag 1 om at regjeringen bistår med evakuering/assistert utreise fra Gaza for personer som har fått innvilget søknad om familieinnvandring til Norge.

Som representantene viser til, er det midlertidig åpnet for at referansepersoner i Norge kan levere inn søknad om familieinnvandring på vegne av søkere som befinner seg i Gaza, da det for tiden ikke er mulig å levere inn slike søknader i Gaza. Det er imidlertid slik at utlendingslovens alminnelige regler for å få en slik tillatelse gjelder uendret, herunder hvilke familiemedlemmer som omfattes. Personer som får innvilget en søknad om familieinnvandring etter dette midlertidige arrangementet informeres om at de ikke kan forvente å få bistand fra norske myndigheter til assistert utreise fra Gaza.

Det stilles krav om person- og dokumentkontroll av personer som søker oppholdstillatelse i Norge. Normalt gjennomføres kontrollen på søknadstidspunktet, der søker møter personlig og innleverer reisedokument. Når det gjelder utenlandske statsborgere som har fått oppholdstillatelse etter at et familiemedlem har levert søknad i Norge, er ikke denne kontrollen foretatt, siden søker ikke har møtt personlig. Person- og dokumentkontroll skal i stedet gjennomføres før det gis innreisevisum til Norge. Dersom det skulle oppstå avvik eller usikkerhet knyttet til denne kontrollen, vil tillatelsen kunne tilbakekalles. Det er svært viktig at vi har god kontroll på identiteten til

personer som kommer til Norge. Dette er et sikkerhetsspørsmål hvor vi ikke kan lempe på kravene.

Det er ikke mulig å gjennomføre person- og dokumentkontroll av utenlandske statsborgere i Gaza nå. Identiteten til de som får tillatelse etter søknad innlevert fra Norge kan dermed ikke kontrolleres før etter ankomst til Egypt. Et vilkår for å krysse grensen til Egypt er bl.a. at Norge må garantere at personene forlater landet innen 72 timer. Dersom norske myndigheter henter personer ut av Gaza som vi ikke kjenner identiteten til, er det vanskelig å garantere at de det gjelder kan reise videre til Norge innen 72 timer. Vi risikerer da at personer må returneres til Gaza, eller etterlates i Egypt uten lovlig opphold der.

Det har vært og er fortsatt svært krevende å få personer fra Gaza over grensen til Egypt. For å krysse grensen kreves tillatelser fra flere lands myndigheter, og det er nødvendig med diplomatisk tilstedeværelse på egyptisk side av grensen når folk skal krysse. I tråd med vårt konsulære ansvar har Norge bistått norske borgere og enkelte utlendinger med tilknytning til Norge med assistert utreise fra Gaza. Norske myndigheter kan ikke tilby den samme bistanden til alle utenlandske statsborgere.

Når det gjelder forslag 2 om økonomisk støtte til reisen til Norge for personer fra Gaza som har fått en familieinnvandringstillatelse, viser jeg til at det frem til 2015 var en ordning hvor det ble gitt stønad til reiseutgifter for familiemedlemmer til personer med beskyttelse, som selv fikk beskyttelse. Reiseutgifter for personer som ble gjenforent med personer i Norge med opphold på humanitært grunnlag ble ikke dekket av staten, med mindre det ble gitt dispensasjon fra underholdskravet ut fra sterke menneskelige hensyn. Ordningen ble avvirket i forbindelse med statsbudsjettet for 2015, jf. Prop. 1 S (2014—2015) og Innst. 16 S (2014—2015). I proposisjonen ble det vist til at Norge ikke er forpliktet til å gi stønader til denne gruppen etter nasjonalt eller internasjonalt regelverk. Jeg mener at det ikke er grunnlag for å gjeninnføre ordningen nå. For øvrig mener jeg at slike ordninger bør være universelle, det vil si at det ikke bør være ulike muligheter for støtte til reiseutgifter til familiemedlemmer basert på statsborgerskap eller oppholdsland.

Representantene har i forslag 3 foreslått å utvide ordningen for familieinnvandring for personer fra Gaza. Konkret gjelder forslaget besteforeldre og barn i nær familie som har mistet sine foreldre.

Hvilke familiemedlemmer som kan få oppholdstillatelse i Norge reguleres i utlendingsloven, og loven inneholder både bestemmelser som gir *rett* til oppholdstillatelse dersom vilkårene er oppfylt, og skjønnsmessige bestemmelser om at tillatelse *kan* gis. Nære familiemedlemmer som ektefeller, samboere og barn vil på nærmere bestemte vilkår ha rett til familieinnvandring. Enslige, eldre foreldre er et eksempel på familiemedlemmer som kan gis oppholdstillatelse.

Dersom sterke menneskelige hensyn tilsier det, kan oppholdstillatelse også gis til andre familiemedlemmer enn de som er nevnt i loven, jf. utlendingsloven § 49 og utlendingsforskriften § 9-7. I forarbeidene er bestemmelsen omtalt som en sikkerhetsventil for å unngå at regelverket i spesielle tilfeller fører til urimelige

avgjørelser, jf. Ot.prp. nr. 75 (2006–2007). Det følger av bestemmelsen at ved vurderingen av om oppholdstillatelse bør innvilges, kan det legges vekt på innvandringsregulerende hensyn. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Fosterbarn kan f.eks. gis oppholdstillatelse med hjemmel i utlendingsloven § 49, jf. utlendingsforskriften § 9-7 første ledd bokstav c. Det stilles bl.a. krav om at fosterbarnet er et etablert medlem av husstanden, og det må dokumenteres at foreldreansvaret er overført.

Hvorvidt det i det enkelte tilfelle er grunnlag for å anvende de skjønnsmessige unntaksbestemmelsene, vurderes av UDI og Utlendingsnemnda (UNE).

Utgangspunktet bør være at reglene for familieinnvandring for tredjelandborgere er de samme for alle, dvs. uavhengig av søkerens statsborgerskap og/eller oppholdsland. Det er mange familiemedlemmer i ulike land som lever i krig og konflikt. Å åpne for større grad av familieinnvandring fra slike områder vil derfor kunne få store utslag. Oppholdstillatelse av beskyttelsesgrunner ivaretas gjennom asylinstittuttet og ordningen med overføringsflyktninger. Familieinnvandringsinstittuttet skal ivareta familiemedlemmers behov for å være sammen og sikre retten til respekt for familieliv som følger av Grunnloven og internasjonale menneskerettskonvensjoner. Det er et klart prinsipp i utlendingsretten at man skal bruke riktig «spor» når man søker om oppholdstillatelse. Jeg mener dette prinsippet bør ligge til grunn også her, og at vi ikke bør begynne å gi familieinnvandringstillatelser på grunn av beskyttelsesbehov.

På denne bakgrunn mener jeg at det ikke bør gis særregler for familieinnvandring for familiemedlemmer fra Gaza.

Med hilsen

Emilie Mehl

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
24/1734 - KKO

Dato
19.04.2024

Dokument 8:120 S (2023–2024) - Representantforslag om at søknader om innreise fra palestinere på Gaza med tilknytning til Norge behandles på humanitært grunnlag

Jeg viser til brev datert 4. april 2024, der kommunal- og forvaltningskomiteen ber om min vurdering av Dokument 8: 120 S (2023–2024) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Une Bastholm, Lan Marie Nguyen Berg og Rasmus Hansson om at søknader om innreise fra palestinere på Gaza med tilknytning til Norge behandles på humanitært grunnlag.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre midlertidige ordninger slik at palestinere med tilknytning til Norge raskt får innvilget innreisetillatelse og får assistanse fra norske myndigheter til å komme til Norge.»

Som bakgrunn for forslaget viser representantene til den krevende situasjonen i Gaza og vanskelighetene med å reise ut fra Gaza, og at det i denne ekstraordinære situasjonen bør gjøres unntak fra alminnelige krav til innreise og opphold i Norge.

Representantforslaget berører både mitt og utenriksministerens ansvarsområde, og svaret er derfor koordinert med utenriksministeren.

Jeg viser også til mitt brev av 22. mars 2024 vedrørende Dokument 8: 99 S (2023–2024) Representantforslag fra stortingsrepresentantane Birgit Oline Kjerstad, Marian Hussein og Andreas Sjalg Unneland om reell rett til gjenforeining med familie i Gaza, som berører delvis tilsvarende problemstillinger (deres ref. 2024/5492).

Jeg vil understreke at jeg deler representantenes bekymring for den ekstreme situasjonen sivilbefolkningen i Gaza befinner seg i. De menneskelige lidelsene i Gaza er uakseptable. Norske myndigheter har siden krigen brøt ut vært tydelige på at partene må respektere internasjonal humanitærrett. Vi jobber for at det blir en humanitær våpenhvile og at nødhjelp kommer inn. Norge har bidratt med nesten 1,1 mrd. kroner i økonomisk støtte til palestinerne – hovedsakelig humanitær bistand til Gaza – siden krigen mellom Israel og Hamas brøt ut 7. oktober i fjor.

Representantene ber for det første om at regjeringen innfører midlertidige ordninger slik at palestinere med tilknytning til Norge raskt får innvilget innreisetillatelse. I bakgrunnen for forslaget er dette avgrenset til å gjelde personer fra Gaza.

Jeg vil innledningsvis vise til at for å legge til rette for en tryggere reise fra Gaza til Norge for norske barn, har Justis- og beredskapsdepartementet gitt en egen instruks til Utlendingsdirektoratet (UDI) om innreisetillatelse til familiemedlemmer i forbindelse med assistert utreise fra Gaza, jf. GI-22/2023. Instruksen innebærer at foreldre og mindreårige søsken til norske barn som befinner seg i Gaza kan gis innreise til Norge, selv om de ikke selv er norske borgere eller har oppholdstillatelse i Norge. Denne gruppen tas på kvoten for overføringsflyktninger.

Videre har Justis- og beredskapsdepartementet instruert UDI om at de skal prioritere allerede fremsatte søknader om oppholdstillatelse fra personer som befinner seg i Israel eller Palestina, jf. GI-19/2023 av 14. november 2023.

Det er også midlertidig åpnet for at referansepersoner i Norge kan levere inn søknad om familieinnvandring på vegne av søkere som befinner seg i Gaza, da det for tiden ikke er mulig å levere inn slike søknader i Gaza. Det er imidlertid slik at utlendingslovens alminnelige regler for å få en slik tillatelse gjelder uendret. Personer som får innvilget en søknad om familieinnvandring etter denne midlertidige ordningen informeres om at de ikke kan forvente å få bistand fra norske myndigheter til assistert utreise fra Gaza.

Hvem som kan få oppholdstillatelse i Norge reguleres i utlendingsloven, og loven inneholder både bestemmelser som gir *rett* til oppholdstillatelse dersom vilkårene er oppfylt, og skjønnsmessige bestemmelser om at tillatelse *kan* gis. Når det gjelder familie, vil nære familiemedlemmer som ektefeller, samboere og barn på nærmere bestemte vilkår ha rett til familieinnvandring.

Dersom sterke menneskelige hensyn tilsier det, kan oppholdstillatelse også gis til andre familiemedlemmer enn de som er nevnt i loven og det kan gjøres unntak fra vilkår knyttet til referansepersonens status, jf. utlendingsloven § 49. I forarbeidene er bestemmelsen omtalt som en sikkerhetsventil for å unngå at regelverket i spesielle tilfeller fører til urimelige avgjørelser, jf. Ot.prp. nr. 75 (2006–2007). Det følger av bestemmelsen at ved vurderingen av om oppholdstillatelse bør innvilges, kan det legges vekt på innvandringsregulerende hensyn. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

Hvorvidt det i det enkelte tilfelle er grunnlag for å anvende de skjønnsmessige unntaksbestemmelsene, vurderes av UDI og Utlendingsnemnda (UNE).

Jeg mener at utgangspunktet bør være at reglene for oppholdstillatelser i Norge for tredjelandsborgere er de samme for alle, dvs. uavhengig av søkerens statsborgerskap og/eller oppholdsland. Det er mange familiemedlemmer i ulike land som lever i krig og konflikt. Å åpne for større grad av familieinnvandring fra slike områder vil derfor kunne få store utslag. Oppholdstillatelse av beskyttelsesgrunner ivaretas gjennom asylinstituttet og ordningen med overføringsflyktninger. Familieinnvandringsinstituttet skal ivareta familiemedlemmers behov for å være sammen og sikre retten til respekt for familieliv som følger av Grunnloven og internasjonale menneskerettskonvensjoner.

På denne bakgrunn mener jeg at det ikke bør gis særregler for opphold i Norge for personer fra Gaza, herunder familieinnvandring, utover de nevnte justeringene regjeringen allerede har foretatt.

Representantene ber videre om at regjeringen bistår med evakuering/assistert utreise fra Gaza for personer som har fått innvilget oppholdstillatelse i Norge.

Det følger av utenriktjenesteloven § 1 at én av utenriktjenestens oppgaver er å gi bistand til norske statsborgere i utlandet. Situasjonen i Gaza gir særlige utfordringer når det gjelder mulighetene for å yte konsulær bistand. Norge har hjulpet ut de fleste av de om lag 300 norske borgerne samt enkelte utenlandske statsborgere med tilknytning til Norge. Dette inkluderer utlendinger som har fått en familieinnvandringstillatelse etter søknad fremmet på vanlig måte før krigsutbruddet.

Det stilles krav om person- og dokumentkontroll av personer som søker oppholdstillatelse i Norge. Normalt gjennomføres kontrollen på søknadstidspunktet, der søker møter personlig og innleverer reisedokument. Når det gjelder utenlandske statsborgere som har fått oppholdstillatelse etter at et familiemedlem har levert søknad i Norge, er ikke denne kontrollen foretatt, siden søker ikke har møtt personlig. Person- og dokumentkontroll skal i stedet gjennomføres før det gis innreisevisum til Norge. Dersom det skulle oppstå avvik eller usikkerhet knyttet til denne kontrollen, vil tillatelsen kunne tilbakekalles. Det er svært viktig at vi har god kontroll på identiteten til personer som kommer til Norge. Dette er et sikkerhetsspørsmål hvor vi ikke kan lempe på kravene.

Det er på nåværende tidspunkt ikke mulig å gjennomføre person- og dokumentkontroll av utenlandske statsborgere i Gaza. Identiteten til de som får tillatelse etter søknad innlevert fra Norge kan dermed ikke kontrolleres før etter ankomst til Egypt. Et vilkår for å krysse grensen til Egypt er bl.a. at Norge må garantere at personene forlater landet innen 72 timer. Dersom norske myndigheter henter personer ut av Gaza som vi ikke kjenner identiteten til, er det vanskelig å garantere at de det gjelder kan reise videre til Norge innen 72 timer. Vi risikerer da at personer må returneres til Gaza, eller etterlates i Egypt uten lovlig opphold der.

Det har vært og er fortsatt svært krevende å få personer fra Gaza over grensen til Egypt. For å krysse grensen kreves tillatelser fra flere lands myndigheter, og det er nødvendig med diplomatisk tilstedeværelse på egyptisk side av grensen når folk skal krysse. I tråd med vårt konsulære ansvar har Norge bistått norske borgere og enkelte utlendinger

med tilknytning til Norge med assistert utreise fra Gaza. Norske myndigheter kan ikke tilby den samme bistanden til alle utenlandske statsborgere.

Med hilsen

Emilie Mehl

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

